

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Jubileul catedralei românești din Oradea.

Forța și triumful Ortodoxiei în Bihor.

În zilele de 10 și 11 Noemvrie a. c., se împlinesc 150 de ani, dela data, când la repetatele rugăminte ale oropsiților Români din Oradea, împăratul Iosif al II-lea — ținând seamă de forța etnică a ortodoxiei românești în Bihor, le-a admis să pună piatra fundamentală la edificarea bisericii catedrale din Oradea.

Aceste zile, sunt pentru românii ortodocși din Oradea și Bihor, momente istorice de biruință și triumf, asupra potrivnicilor, cari prin toate mijloacele iezuitice aruncaseră asupra lor vâlul întunecos al vrajbei confesionale între frații de același sânge și suferințe.

De 150 de ani, în biserica cu lună din Oradea, s'au păstrat ca într'o vistierie scumpă, cele mai sfinte comori ale neamului românesc: limba și legea strămoșească, cari mai târziu au format, aici la frontiera de Vest a Patriei noastre: razimul unității neamului nostru.

Din rugăciunile ferbînți ridicate către Dumnezeu și sămânța aruncată în sufletele Românilor, în aceasta biserică, a răsărit forța de rezistență a ortodoxiei în Bihor.

Dela întemeierea acestui sfânt lăcaș, până la izbânda unității noastre naționale, peste capetele românilor din Bihor, au trecut vremuri de grea cumpănă și chinuitoare frământări sufletești, căci la toate făgăduințele de: aur, pământ, lemne, pășune în schimbul părăsirii legii ortodoxe, ei au rămas intransigenți: săraci lipiți pământului, însă vrednici credincioși ai Bisericii noastre.

Acesta este rolul covârșitor al bisericii catedrale din Oradea în suferințele trecutului. Ea este simbolul dreptății și al triumfului românesc.

Prin unitatea politică a tuturor românilor,

și prin restaurarea istoricei episcopii ortodoxe din Oradea, cu munca, truda, ostenețile și jertfa, împlinite cu însușirile alese ale P. Sf. Sale Episcopului-martir R. Ciorogariu, un soare binefăcător a răsărit peste Eparhia Orăzii Mari. Căci vrednicia acestui prelat încercat și plin de înțelepciune, a înzestrat Episcopia din Oradea cu cele mai moderne instituții, așezate toate în localuri proprii și solide.

Se cuvine, ca, la aceasta sărbătoare a ortodoxiei românești, să aducem prinosul nostru de recunoștință și pietate, memoriei mucenicilor ortodoxiei din Bihor, cari au știut să sacrifice orice pentru credința lor străbună.

Eparhia Aradului, ca o soră bună participă cu bucurie la sărbătoarea eparhiei de Oradea, rugând pe Dumnezeu să-i ajute să-și împlinească misiunea sfântă și națională spre întărirea Bisericii ortodoxe, Tronului și Patriei noastre iubite.

La serbările dela Oradea, va participa P. Sf. Sa Episcopul nostru Grigorie, asistat de mai mulți consilleri, protopopi și intelectuali din Eparhia Aradului.

Cuvântarea

P. S. Sale Episcopul nostru Grigorie rostită în ziua de 28 Octomvrie în Sibiu la congresul Frăției Ortodoxe Române.

*Inalt Preasfințite Stăpâne
Prea Sfințiti Părinți
Domnule Președinte
Mărit Congres!*

Cea mai frumoasă luptă a creștinului de azi, este lupta pentru biruința drepturilor lui Dumnezeu. Dela revoluția franceză și până azi destul s'a

vorbit de drepturile omului, acum e timpul să apărăm drepturile lui Dumnezeu.

Cea mai utilă, cea mai activă mișcare o văd eu deci desfășurându-se în cadrul Frăției ortodoxe române, pentru că aceasta luptă și trebuie să lupte pentru triumful drepturilor lui Dumnezeu în scumpa noastră Românie!

Fericiți veți fi, Dvoastre, membrii acestei organizații, dacă veți înțelege cât mai deplin, că viața omului este asemănătoare vieții naturii. Unde este înflorire, vegetație activă, acolo totul este minunat, iar unde poporul trăiește în hărnicie bunăstare, pace și fericire, acolo Duhul lui Hristos activează cu îmbelșugare. Unde este mizerie, neștiință și imoralitate, acolo este departe Hristos Mântuitorul. De o mie de ori sunt eu fericit, că munca Dvoastre imitează viața naturii. Precum arborii își scutură frunzele, spicele lanurilor bogate și florile parfumate cad, dar într'un viitor apropiat își așteaptă recoltă mai bogată, precum soarele apune dar iar răsare, precum anotimpurile se succed, dar în vederea progresului, așa Dvoastră jertfiți scumpe clipe ale vieții spre binele și progresul sufletesc al Românismlui.

Precum natura desfrunzită reinvie la flece răză de soare, așa vor renaște prin munca Dvoastre multe suflete într'o nouă primăvară. Precum natura se resemnează de melancolia toamnei, când vântul se leagănă printre ramuri, așa se resemnează mulți văzând atâta lipsă de viață creștină, dar asociația Dvoastre desvoltă muncă de solidarizare cu viața în Hristos Domnul și Mântuitorul nostru. Criza materială și morală nu vă înspăimântă, ci doar nepăsarea celor ce cred că aceste crize se pot rezolvi fără Dumnezeu.

În anul trecut un milion și două sute mii de oameni s'au sinucis și aproape patru milioane de oameni au murit de foame. Milioane și milioane de șomeri au fața brăzdată de lacrimi, mâni criminale răpun viața celor ce conduc destinele omenirii și astfel este timpul ca în fiecare țară să se pornească acțiuni puternice pentru afirmarea drepturilor lui Dumnezeu între oameni. Nu este timpul să plângem cu florile ce se risipesc și să ne temem de freamătul trist al codrilor și nu ne este îngăduit să slăbească coardele inimilor noastre la visurile ce se nărue, dar nici să nu stăm nepăsători, când vedem atâtea simptome că omul se divinizează pe sine și uită de Dumnezeu, despre care zice Sfântul Pavel că nu este departe de noi, căci într'însul viem și ne mișcăm și suntem. (Fapte cap. 17 v. 28).

Eterna tinerețe a codrilor doresc s'o văd țâșnind din sufletele Dvoastre și cea mai mare iubire vreau să o văd împrumutată Bisericii ortodoxe române.

Sub crengi de tei înfrăițe cu crengi brumate de brazil, se adăpostește în pădurea minunată a satu-

lui meu natal, un isvor cu apă cristalină din care am băut în copilărie și beau și azi când mă duc acasă la frații mei. Nu vreau uita niciodată ceea ce mi-a zis răposatul meu tată când am beut odată apă din acel isvor: „Bea dragul meu, căci din acest isvor am beut și eu când eram copil, și moșul tău, care îmi spunea că și strămoșul tău a beut dintr'însul“. Biserica noastră este un isvor și mai minunat, din care au beut nu numai moșii și strămoșii dar și apostolii, cari au văzut pe Mântuitorul.

Apărați-o cu toții frățește! Aduceți-vă aminte cât de mare era întristarea prorocului David când unii trăgeau la îndoială credința lui în Dumnezeu! Zice el în psalmul 41: „Făcutu-s'au lacrimile mele mie pâine ziua și noaptea, când mi se zicea mie în toate zilele: unde este Dumnezeul tău“ (Ps. 41 v. 3).

Vă zic vouă fraților: înainte cu Dumnezeu. Creștinii suntem pe acest pământ o lege avem dela cel sfânt această lege s'o păzim și pentru dânsa să murim Amin.

Serbările dela Sibiu.

Congresul Frăției Ortodoxe Române.

După cum am relatat în numărul trecut al organului nostru, Duminecă în 28 Oct. după masă ora 5 d. G. Goga a ținut în sala „Thalia“ o admirabilă conferință despre „Reînvierea Națională a României“. Conferința a fost încadrată de frumoase producții de cântece, executate de corurile din mai multe comune din jurul Sibiului.

Seara la ora 9 corul Mitropoliei a aranjat în catedrală un frumos concert religios, care a înălțat în sferile cerești sufletele publicului select, care era de față. În cadrele acestui concert I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, a ținut o conferință foarte instructivă despre autonomia Bisericii.

A doua zi în 29 Oct. la ora 8, P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, a oficiat sf. liturghie în catedrală, asistat de P. P. S. S. Lor arhieriei Andrei dela Oradea și Vasilie din Sibiu. La priceasnă P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, a rostit frumoasa predică, pe care am publicat-o în numărul trecut al acestui organ. La fine s'a oficiat Te-Deum pentru M. S. Regina Maria, care în 28 și-a serbat ziua nașterii.

La ora 11 s'au continuat lucrările congresului în aula Academiei teologice. Dl. președinte *Sextil Pușcariu*, deschizând ședința, dă cuvântul d-lui prof. *Dr. Gh. Stănescu*, care a citit raportul de activitate al comitetului. Într'o expunere sintetică, d-sa arată cari au fost străduințele comitetului până a reușit să înființeze secții în toate centrele Ardealului, precum și o bibliotecă a FOR-ului, din care s'au editat până acum 7 broșuri; de asemenea, pentru recuperarea fun-

dațiunii „Emanoil Gojdu“. Mai departe, arată cum s'a intervenit pe lângă I. P. S. Patriarhul nostru, ca religia să-și aibă rostul ei adevărat în școală, și pe lângă redacțiile marilor cotidiene de a deschide o pagină problemelor bisericești, ceea ce ziarul „Universul“ a și făcut.

D-sa scoate apoi în relief gestul nobil al doctorului Eugen Nicoară, care a donat Episcopiei din Cluj un spital modern la Reghin.

Se oprește o clipă asupra distinșilor membri trecuți la cele vecinice: Gh. Bogdan-Duică, președintele secției de Sibiu a F. O. R.-ului și Antoniu Mandeal dela Cluj. Cei prezenți, au rămas în picioare câteva secunde în memoria regretaților dispăruți.

Raportul este aprobat în unanimitate.

Fundațiunea „Emanoil Gojdu“, care — spune raportorul dl. Dr. Cornel Corneanu, președintele secției F. O. R. Caransebeș, a alimentat zeci de ani studențimea săracă a Ardealului și care este o problemă din cele mai vitale, este pe cale de a ne reveni cât mai neîntârziat, mai ales că președintele general al F. O. R.-ului, dl. Sextil Pușcariu a făcut cunoscut d-lui ministru de externe Nicolae Titulescu, modalitățile de urmat.

Referitor la atitudinea unițiilor, propune să se ia o poziție categorică, fiindcă, în congresul A. G. R.-ului, la Lugoj, s'au adus grave jigniri bisericii ortodoxe. La acel congres, s'a cerut ca autoritățile statului să fie obligate a lua parte cu ocazia diferitelor serbări naționale, și la bisericile greco-catolice. Ba acolo, unde preotul unit este mai mare în grad decât cel ortodox, aceste festivități religioase să aibă loc numai în bisericile lor, iar elevii greco-catolici să nu mai fie siliți a participa la slujbele din bisericile ortodoxe.

Mai de parte, dl. Dr. C. Corneanu spune, că la congresul A. G. R.-ului, episcopul greco-catolic al Lugojului, P. S. S. Al. Niculescu, și-a sfârșit discursul cu următoarea frază: „Roma, aceasta este calea noastră de propagandă și de cucerire a credincioșilor“.

Dl. prof. univ. V. Papilian, dela Cluj, tratează despre acordul cu Vaticanul și despre concordat.

D-sa spune. Catolicii și-au creat drepturi peste legile țării. S'a lezat sentimentul ortodox și cel național. Concepția catolică despre Biserica ortodoxă este de-adeptul ofensătoare; ea ne socotește de un grad inferior, în tot cazul, inferiori Bisericii catolice. Nu primim; respingem cu indignare asemenea insinuări. O singură Biserică română, independentă de orice influență străină, iată idealul spre care trebuie să tindem. Un singur trup, un singur suflet.

D-na *Alexandrina Cantacuzino* spune: Femeile ortodoxe române au luptat cu tărie împotriva încălțării concordatului pe care-l consideră ca o greșală, dacă vreți o crimă împotriva unității neamului nostru.

În vechiul regat, a fost o desiluzie grozavă când

s'a aflat de semnarea concordatului. Astăzi, trebuie să facem front unic ortodox, care va fi temelie unității noastre naționale. Femeia română, despre care am avut prilejul să mă conving în calitate de vicepreședintă a Asociației Internaționale pentru protecția femeii, că este o comoară neprețuită, își va face pe deplin datoria ca și în trecut, dând tot sprijinul F. O. R.-ului în lupta sa.

Păr. *P. Partenie*, președintele clerului ortodox din țară, declară că clerul ortodox român se solidarizează întru totul cu afirmațiile d-lui prof. Papilian.

Dl. prof. *Onisifor Ghibu*, se ocupă de problema concordatului pe care-l combate cu vehemență. D. Octavian Goga, care este prezent, a inițiat tratativele concordatului, dar dacă i-ar fi perfecționat, am fi avut un concordat mai bun.

Dl. *Goga* intervine spunând, că d-sa a preconizat reducerea eparhiilor greco-catolice, dela 5 la 2.

În continuare dl. prof. *Onisifor Ghibu* accentuează, că concordatul este opera Ungariei. Din cercetările mele, spune dl. Ghibu, m'am convins, că fusese introdus în exemplarul original al concordatului o clauză favorabilă statului nostru, însă acest exemplar a fost furat. Astfel stând lucrurile, guvernul are datoria să denunțe concordatul cu Roma. Acordul cu Roma este tot o operă a Ungariei. Am găsit, spune d-sa, corespondența ordurilor religioase din Ardeal cu Budapesta. Am găsit corespondența cu Roma, în care se spunea acestor orduri: să luptați cu hidra, fiindcă veți birui.

Dl. Ghibu arată o broșură ce cuprinde statutele ordului piarist, pe scoarța căreia se găsește și astăzi pajura Ungariei, apoi amintește cazul revoltător al directorului orfelinatului „Thereslanum“ din Sibiu, care cutează să adreseze tribunalului petiții, semnând ca și când ar aparține Ungariei.

De altfel acesta este un renegat, numele lui fiind Ioan Badila.

Iată agenții Budapestei. Noi suntem conduși dela Roma de unguri.

Uniții nu contează la Roma.

I. P. S. S. spune următoarele: Noi venim dintr-o lungă și grea luptă, dar ne-am păstrat steagul curat. În statul nostru trebuie să se pună problema reparațiilor. Mă simt eu obligat să cer acest lucru, adică repararea nedreptăților concordatului. Am fost contra lui dela început. Iugoslavia și Cehoslovacia au refuzat să închee concordate, deși ele ar fi avut motive mai puternice s'o facă.

Concordatul nostru cuprinde nu numai concesiuni; el este anticonstituțional, tulburător al păcii profesionale și antipatriotic. Vom lupta ca acest concordat să fie înlăturat. Formula bisericii naționale este condamnată de Papa.

După acestea I. P. S. S. răspunde precum urmează cuvintelor rostite de episcopul unit Niculescu

al Lugojuului: De unde să cucerească credincioșii? Nu suntem o colonie din Africa, care să primească agenții catolicismului! Ortodoxia este pentru noi legea lui Hristos. Noi suntem alvia poporului românesc. Noi avem dreptul ca pe fiil rătăciți să-i reclamăm acasă. Unitatea sufletească nu poate să rămână ruptă. Vom lichida acest incident început la 1700. Când vom fi și bisericește una, poporul nostru va fi tare. Acordul trebuie desfăcut. Guvernul trebuie să aibă acest curaj.

Di Dr. C. Corneanu citește:

MOȚIUNEA CONGRESULUI.

F. O. R.-ul convins de necesitatea tot mai mare ca viața religioasă și morală să fie intensificată și conștientă, că biserica ortodoxă este și rămâne temeliea statului român și cea mai puternică garanție a consolidării lui, cere:

1. ca solidaritatea ortodoxă să fie susținută printr-o organizare din ce în ce mai stăruitoare;

2. ca învățământului religios în școli să i se dea atențiune mai mare și că el să fie încredințat unor cateheți, cari dispun de tot timpul necesar spre a face un apostolat din catedrele lor;

3. ca cel puțin la una din academiile teologice din mitropolia noastră să se poată da examen de licență, drept recunoscut celei din Blaj;

4. ca să fie cât mai curând reînființată vechea episcopie a Maramurușului, leagănul istoric a descălicătorilor ortodocși din Moldova și înființarea deocamdată a episcopiei Timișoarei, satisfăcându-se astfel o veche hotărâre a congresului național bisericesc și o necesitate religioasă-morală a bănățenilor;

5. ca atât conducătorii, bisericii cât și guvernul țării să aibă toată sollicitudinea, aducând și jertfele materiale necesare pentruca în secolme să fie readuși la matca bisericii ortodoxe și recâștigați, națiunii românilor secuizați sub stăpânirea trecută;

6. hotărăște ca fiecare secție eparhială a F. O. R.-ului să verse jumătate din veniturile anului viitor 1935 sf. patriarhii, pentru ridicarea catedralei ortodoxe din Capitala țării;

7. mulțumește conducerii F. O. R.-ului pentruca stăruințete depuse întru recuperarea fundațiunii Gojdu și o roagă să persevereze în această acțiune pentru soluția definitivă să fie dată cât mai urgent;

8. constată cu îngrijorare că, catolicismul din România de ambele rituri, cum îi place să se numească, devine din ce în ce mai agresiv. F. O. R.-ul respinge cu indignare atacurile sistematice împotriva ortodoxiei, atacuri cari nu cruță nici prestigiul arhierilor. Acestei acțiuni a catolicismului pe care o considerăm primejdioasă nu numai ortodoxiei, ci și însuși statului român, F. O. R.-ul îi opune hotărârea sa nestrămutată de a păstra neatinsse drepturile bisericii dominante.

In special ne umple de revoltă românească faptul, că la ultimul congres al Agr-ului ținut la Lugoj, sub președinția unul ministru activ s'au putut aduce hotărâri, cari sunt în flagrantă contradicție cu constituția și cu dispozițiile pozitive din legile țării. Astfel respingem tentativa de a reduce rolul și însemnătatea Bisericii noastre dominante cu prilejul manifestațiilor cu caracter național și al festivităților oficiale; ca și încercarea de a acapara pe seama catolicismului românesc și unguresc deopotrivă, fonduri aparținătoare în mod legal exclusiv statului român, ca successor de drept al fostului stat ungar;

9. *Crem ca așa zisul acord încheiat la Roma în 30 Mai 1932 cu Vaticanul, acord prin care s'a încercat, în mod subversiv, să se legifereze o instituție maghiară anticanonică, ilegală și primejdioasă statului român, să fie declarat nul și neavenit, fie printr'un act de guvernământ, fie prin votul parlamentului, fie prin justiție, pentru ca astfel statul român și universitatea din Cluj să între în posesia averilor deținute în mod ilegal, de statusul romano-catolic ardelean, avert în mare parte de origine ortodoxă.*

Comitetul de direcție al forului va lua toate măsurile pentru ca această hotărâre să fie dusă la îndeplinire cu toate mijloacele în timpul cel mai scurt;

10. *Congresul aduce omagii de devotament către Rege și Dinastia ortodoxă și mărturisește deplina solidaritate a milenilor cu acțiunea I. P. S. S. ierarhi și cu clerul întregii noastre Biserici ortodoxe.*

Această moțiune de-o excepțională importanță națională — a fost votată în mijlocul unui entuziasm covârșitor.

*

P. Sf. Sa Dr. Gh. Comșa, episcopul Aradului, propune ca anul viitor congresul F. O. R.-ului să se țină la Arad, ceea ce președintele și asistența admit cu însofletire.

Congresul se încheie.

Întreaga asistență cântând în cor împreună cu înalții ierarhi: „Cu noi este Dumnezeu, înțelegeți neamuri și vă plecați căci cu noi este Dumnezeu“, este impresionant.

*

La ora 3 d. a., congresiștii au făcut un pelerinaj la mormântul mitropolitului Andrei Șaguna, la Râșinari, unde s'a servit un parastas de pomenire de către P. P. S. S. Ierarhi și P. Sf. Sa arhierul Andrei a rostit o cuvântare duloasă.

Cetiți și răspândiți:

»Biserica și Școala«

Congresul asociației clerului «Andrei Șaguna» la Sibiu.

Luni în 29 Octombrie a. c. după încheierea congresului F. O. R-ului, s'a deschis congresul Asociației clerului „Andrei Șaguna” în sala Acad. Teologice fiind prezenti I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae P. P. S. S. Lor: Grigorie Episcopul Aradului, Vasile al Caransebeșului, Arhiereli Andrei și Vasile, apoi dna Alexandra Cantacuzino cu doamnele din societatea ortodoxă a femeilor române filiala Sibiu, dl Onisifor Ghibu, preoții: Partenie președintele societății Clerului ortodox din vechiul regat, protopopii Preoteșcu din Pitești, Oprișescu din Gorj, Dr G. Preda în reprezentanța „Astrei” etc. etc. Preoțimea din Ardeal era reprezentată prin vre-o 300 de preoți.

Președintele asociației, dl consilier eparhial Dr. Gh. Ciuhandv, a deschis ședința prin următoarea vorbire primită cu aplauze frenetice:

I. P. Sf. Părinte Mitropolit.

P. Sf. Părinți Episcopi.

Onorați Oaspeți.

Iubiți Frați în Domnul!

Ne-am întrunit, încă de ieri, aici, cu prilejul Congresului general al „Frăției Ortodoxe Române”, pentru ca să ne înfruptăm de bucurii sufletești și să ne hrănim cu bune nădejdi, de trezirea, intensificarea și punerea în lucrare a conștiinței noastre ortodoxe, pe fondul ei firesc: tradiție națională românească. Iar astăzi ne întrunim în cadrele Asociației Clerului „Andrei Șaguna”, în al XIII-lea Congres al nostru.

Cifra de „13” în seria congreselor noastre, prin urmare, se afirmă ca un bun augur pentru interesele superioare ale Credinței și ale Neamului nostru, pe cari de aci încolo, le vom servi, Clerul și Poporul credincios, în o și mai frumoasă, și mai efectivă armonie.

Iată, aceasta este signatura acestor două congrese, cari, prin ideea lor fundamentală și prin acțiunea lor convergentă, sunt chemate a se întregi reciproc, dând soliditate cugetării ortodoxe-române și creind o solidaritate activă ortodoxă și românească.

Am avut, ieri, cinstea și plăcerea să tâlmăcesc semnificația concentrării creștinești-ortodoxe și românești a sufletului nostru deobște, din prilejul primului Congres al „F. O. R-ului”. Iar astăzi, urmează să ne dăm seama de propria noastră activitate, — care în general, este cunoscută din Analele ce publicăm după fiecare congres anual, precum și de munca desfășurată de membrii asociației noastre pe întreagă întinderea mitropoliei, în mijlocul poporului credincios, pentru ridicarea nivelului religios-cultural și moral, — dar și pentru cultivarea profesională a Preoțimei peste tot.

Când ne vedem întruniți, însă, în colectivitatea noastră de congres. — nu putem să nu ne ridicăm privirile și către interesele generale, largi ale Neamului și ale Bisericii sale.

Astfel remarcăm — foarte rezumativ numai, —

două lucruri mai de seamă. Întâi de de toate, că Neamul și Statul nostru, care au cadrul existenței fizice a sfintei noastre Biserici, au suferit ireparabile pierderi de pe urma celui mai mișelesc atentat, care ni-a lipsit țara de cei mai mari prieteni și sprijinitori prea ortodoxul rege Alexandru al Jugoslaviei și sfetnicul luminat al Frații și cetățean de onoare al României, Louis Barthou. Nu putem trece pe lângă suferința lor jertfă, nici noi Preoții, fără de a ne concentra o clipă asupra operei lor și asupra pierderii noastre — cu ploasă recunoștință și cu creștinesc gând.

Cel de al doilea lucru, de ordin mai apropiat ce trebuie să-l menționăm aci chiar, este, că — grație stăruințelor luminate, ale Căpeteniilor noastre bisericesti și mai ales I. P. Sf. Sale Păr. Mitropolit, Nicolae și grație înțelegerii factorilor politici dela cârma țării — soarta Clerului s'a îmbunătățit, și că restabilindu-se în ființă Ministerul Cultelor și Artelor, avem temeluri suficiente de a nădăjdui, că Bisericii noastre și slujitorilor ei li-se va face dreptatea cuvenită.

Nu e îngăduit însă, să ne restrângem numai la considerațiile acestea profesionale și utilitariste atunci când — concomitent cu aceasta îndreptare a lucrurilor, din ordinea politică-bisericască — în aceeași vreme ne vedem asaltați, ca printr'un consemn de acord organizat, din partea Sectelor și a Catolicismului.

Provocațiunile și subminațiile din aceste două fronturi sunt neconținute și ele se întesesc mereu, și nu putem să nu regretăm profund, că aceasta acțiune subverzivă merge crescând, alături de acțiunea revizionistă.

Primejdiile acestea, noi nu le putem ignora, deoarece în consecința finală ele sunt îndreptate și împotriva Bisericii și a Credinței noastre. Din contră trebuie să le avem pururea în vedere, lucrând și noi după ale noastre puteri, acolo unde suntem rânduiți, în slujba neamului și pentru a întări Credința ortodoxă în suflete, singura ce ni-a rămas din veacuri, și pentru viitor, drept temelie de grant a ființei noastre românești. Și totodată s'ar potrivi, poate, să exprimăm un deziderat: ca acțiunea antirevizionistă pentru apărarea frontierelor politice ale Statului român, să fie complectată și în direcția apărării frontierelor *duhovnicești* ale Neamului nostru.

Dar, iubiți Frați, — pe lângă aceste considerații de ordin obiectiv, — țin să fac amintire — sumară numai — și despre problemele puse în ordinea noastră de zi.

E notoric, că nici când în viața Clerului nostru nu s'a desfășurat o activitate mai febrilă, decât în zilele noastre, când *viața nouă și noua noastră rânduire politică* de stat național întregit, ni-au impus multiple îndatoriri, pe cari, în trecut, nici nu le cunoșteam pe bună cale, decât din auz și din teoria studiilor pastorale-sociale.

În sensul acestor preocupări noi de viață. Autoritatea bisericască, în toate ipostasele sale statutare, și întreg Clerul român ortodox, se străduiesc din răputeri să organizeze și *mai de aproape* viața religioasă-morală și culturală, precum și pe cea misionară în sânul Bisericii noastre, și să creleze factori *sociali noi* pentru intensificarea numai de luminare culturală și religioasă.

De aceea, problema aceasta — prin care tindem către o acțiune organizată și mai de aproape a forțe-

lor morale și sociale ale creștinilor noștri, — ni-a dat să vedem o serie întregă de organizații noi în rândurile Creștinilor noștri. Pentru a numi pe cele mai de seamă, voi aminti, în primul loc, „Frăția Ortodoxă Română”, mai cu seamă a intelectualilor noștri, cari vor să-și lăse partea serioasă de muncă alături de oficialitatea Bisericii, pentru cultivarea sufletului creștin ortodox. Și tot așa se cuvine onorabilă mențiune și organizației „Oastea Domnului”, care cultivă, cu rezultate mari, tendința de restabilirea evlaviei deodinioară a sufletului românesc. Dar, pe lângă aceasta, — iată-ne în fața a încă unei mari probleme: organizarea tineretului, nădejdea noastră de mâine, sub steagul sfântului Gheorghe.

În congresul nostru de azi, ne-am gândit să punem această problemă — de organizare religioasă a păturilor noastre sociale mai marcante — nu prin discuții teoretice, ci prin darea de seamă despre realizările de acest fel într'un punct anumit al Mitropoliei noastre. Învățămintele reale, apoi, se vor desprinde din discuțiile ce vor urma, dar, mai ales, ele vor atârna de răvna, cu care ne vom depărta de aici, hotărâți de a ne îndeplini și în aceasta privință misiunea apostolică.

Țin să menționez încă o problemă, cu caracter profesional. E vorba de chestiunea raporturilor noastre cu asociația generală a Clerului. De o parte, comitetul Asociației noastre, a urmat, în lucrările sale de acest fel — ca în toate celelalte chestiuni — linia de conduită, fixată de congresele noastre de până aci. Iar mai apoi, în luna din acest an, a fost trimisă o delegație de înși, la București, pentru a urma firul tratativelor pe mal departe. Nu s'a ajuns însă, până acum la rezultatul ce am dorit; și rămâne să nădăjduim soluția norocoasă pentru mai târziu.

Cu privire la celelalte chestiuni Vă veți lămuri din rapoartele, ce Vi-se vor înainta, în privința activității asociației și a Comitetului ei, cât și cu privire la starea materială a organizației noastre.

După toate acestea, mulțumind lui Dumnezeu că ne vedem adunați aici, — salut cu profundă venerație în mijlocul nostru pe I. P. Sf. Sa Părintele mitropolit Nicolae, — pe Prea Sfinții Părinți Episcopi Grigorie al Aradului și pe noul Chiriarh Vasilie al Caransebeșului, — pe P. Sf. Arhierul Vasilie și Andrei și pe toți reprezentanții autorităților și ai Culturii românești, cari ne fac cinstea, asistând la Congresul nostru. Salut, deasemeni, pe reprezentantul Asoc. gen. a Clerului, în persoana părintelui președinte Partenie.

Și cu aceasta declar Congresul nostru de deschis.

Ia apoi cuvântul I. P. S. Sa, spunând cam următoarele :

Iubită preoțime,

Eri și azi am fost martorii unor frumoase serbări religioase. Am văzut de ce cald entuziasm sunt străbătuți mtrenii pentru sf. noastră Biserică. Aceasta ne obligă pe noi preoții și mai mult. S'a fixat și un larg program de introducere a spiritualității creștine în păturile poporului.

Iată de ce congresul de azi al preoților vine să încheie atât de potrivit festivitățile F. O. R.-ului. Cea mai potrivită încheiere este să se oblige fiecare preot să ducă la îndeplinire aspirațiile Bisericii vii.

Trăim vremuri grele. Azi credința trebuie să fie steaua luminoasă pentru suflete. Numai cu ea înainte poate să învingă poporul greutatea de tot felul. Deaceia trebuie să ne perfecționăm metodele de lucru, să ne încălzim iubirea pentru poporul nostru. Noi avem încredere în Acela care ne protejează, ne încălzește și povădușește în tot momentul. Noi știm cui slujim. Aceasta trebuie să ne dea curajul de-a porni cu toată energia la luptă misionară. Un popor sprijinit pe piatra credinței, nu poate fi învins de greutate.

Rog pe bunul Dumnezeu să coboare harul Său asupra lucrărilor congresului, iar eu îi împărtășesc arhierestile mele binecuvântări.

D-na Alexandrina Cantacuzino aducând salutul „Societății ortodoxe a femeilor române” ține o substanțială cuvântare. Temeinicia cu care a vorbit despre educația religioasă a fetelor, despre realizările Domniei Sale în această direcție, a captivat pe cei prezenți. Domnia Sa a adus la cunoștința congresului, că a introdus încă din anul trecut, printr'un acord cu Ministrul Instrucțiunii, în toate școlile secundare de fete ale societății femeilor ortodoxe o oră zilnică de *reculegere* religioasă pe lângă orele obișnuite de religie. În această oră copila e obișnuită să cugete la datorile sale. Căci omul nu are numai drepturi, cum l-a obișnuit mentalitatea mai nouă, ci mai ales mari datorii. În virtuțile ortodoxiei trebuie să găsim posibilitățile de-a ne birui pe noi înșine și de-a birui pe alții.

Roadele acestor ore de *reculegere* sunt foarte bune. A fost introdus și sfatul părinților, cari se adună tot la 15 zile, pentru a discuta și face propuneri referitor la educația creștină a copiilor.

Păr. Partenie aduce salutul Asociației generale a clerului din Vechiul Regat, mulțumește pentru clipele de înălțare ce i s'au prilejuit la Sibiu și își exprimă speranța că preoțimea se va uni într'o singură mare asociație.

După *Dr. G. Preda*, care aduce salutul „Astrei”, vorbește însuflețit și cu frățească dragoste *Prot. Marin Preoteșcu* în numele soc. preoțești „Frăția” din eparhia Argeșului. Folosește acest prilej pentru a spune că reprezintă, în chestiunea unirii forțelor preoțești într'un mănunchiu, ideea federalizării susținută și de preoțimea ardeleană.

Păr. Opreșcu aduce un salut bărbătesc dela P. Sa episcopul Vartolomeu și dela energica preoțime olteană organizată în soc. „Renașterea” care susține și ea ideea federalizării.

Părintele Ilarion Felea, din Arad-Șaga, cetește frumoasa și temeinică sa lucrare: „Cum activează în parohia mea „Oastea Domnului”, societatea „Sf. Gheorghe” și Reuniunea Femeilor. Lucrarea părintelui Felea, compusă cu temeinicie și pricepere, scrisă într'un stil ușor, și-a atras aprecieri laudabile din partea P. P. S. S. Lor Ierarhi și preoțimei.

Despre modul cum trebuie să activeze Oastea

Domnului, se naște o discuție edificatoare la care participă I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae Dr. I. Blaga Em. Stoica și Dr. V. Oana. Despre necesitatea renașterii preoțești vorbește cu însuflețire preotul Gh. Secaș. Din toate discuțiile reese, că în fiecare parohie, preotul are datoria să canalizeze funcțiunile tuturor societăților religioase morale în conformitate cu principiile religiei noastre ortodoxe. A urmat cetirea raportului de activitate din anul trecut a Asociației clerului „A. Șguna”. La urmă a vorbit de încheiere părințele Dr. Ciuhandu, mulțumind Înaltilor Ierarhi și tuturor cari au la inimă interesele Bisericii și preoțimei noastre. Congresul s'a încheiat între acordurile troparului: „Bine ești cuvântat Doamne”.

Solemnitatea deschiderii cursurilor la Școala Politehnică din Timișoara.

Joi în ziua de 1 Noiembrie l. c. s'a sărbătorit în orașul Timișoara, deschiderea cursurilor la Școala Politehnică.

Pentru acest scop, a plecat cu mașina din Arad, P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, însoțit de părințele consilier M. Păcățlanu și profesor Dr. Nicolae Popovici.

La ora 11 s'a oficiat Chemarea Duhului Sfânt de către P. S. Sa asistat de protopopii: consilier Păcățlanu, Dr. Țucra, Dr. Popovici, preoții: Golumba, Vula și diaconul Bocșianu.

La finea serviciului divin, P. S. Sa Episcopul Grigorie, a adresat asistenței și tineretului o vorbire plină de învățături, prin cari îndeamnă tineretul să nu se lase amăgit de curente dăunătoare, ci să muncească din toate puterile și cu convingere profundă, pentru binele Neamului, Tronului, Bisericii și patriei române. Înaltul Prelat pune la inimă tineretului, ca în zilele de criză morală prin care trece societatea omenescă, să-și fortifice sufletul din izvorul sănătos și nesecat al sf. scripturi, după cum au făcut și alți filii de valoare ai neamului românesc. Imploară binecuvântarea lui Dumnezeu asupra anului școlar ce urmează, dorind studenților progres folositor.

Rectorul Școlii Politehnice d-l Inginer Teodorescu, face un expozeu istoric despre trecutul acestei școli dela înființarea ei până azi. A vorbit impresionant și hotărât d-l prefect Nistor despre datorințele studenților acestei școli față de sacrificiile aduse pentru susținerea ei, de către bănațeni.

Asemenea a vorbit cu multă competență dl A. Coman primarul orașului Timișoara, făcând o paralelă între diferitele ramuri ale culturii, trăgând concluzia, ca tineretul să-și zidească toată munca pe te-

melia culturii religioase izvorâtă din învățătura lui Hristos. După solemnitatea inaugurării noului an școlar, publicul prezent în frunte cu P. S. Sa Episcopul Grigorie și notabilitățile orașului Timișoara, au vizitat frumoasa expoziție, aranjată în localurile Școlii Politehnice.

O zi memorabilă

În analele comunei Jabăr, jud. Severin, s'a deschis o nouă pagină, de astă dată scrisă cu litere de aur pentru populația din comună.

Vrednicia și silința locuitorilor, curat români, dovedită prin lucrarea rațională a pământului și creșterii vitelor de rasă nobilă, i-a ridicat pe jăbăreni pe o linie cu Peregul și Grabașul nemților, cari an de an liferează în toate părțile țării cei mai frumoși și de rasă tauri.

Această împrejurare a îndemnat pe autoritățile județene, în fruntea cărora stă destoinicul și laboriosul prefect dl Victor Curuțiu, fiul satului, care drept recompensă, a hotărât ca comuna Jabăr să fie dintre toate comunele județului, ridicată la prima comună de radiație economică, care în cursul atâtor decenii s'a dovedit vrednică de acest epitet, dat ei astăzi.

Di prefect, sprijinit de colaboratorul său Dl Dr. Daminescu subprefect de D-nii deputați din Lugoj Dr. Titus Popovici, Dr. Tiberiu Sevlci, senatorul Victor Feneșlu din Făget și dl inginer Radoslav, șeful serviciului tehnic, cu concursul fondului cultural județean și al Camerei agricole din Lugoj, în fruntea căreia stau d-nii: președinte, intelectualul protopop Traian Cibian cu directorul Pavel Grecu, s'au grăbit cu toții și au acceptat ideea d-lui prefect de a aprinde în satul Jabăr făclia culturii prin zidirea unei Case culturale și a localului pentru primărie. — Acest gând românesc-creștinesc trup s'a făcut.

La stăruințele neobositului prefect, în scurtă vreme s'a procurat și adus tot materialul necesar, de prima calitate, la aducerea căreia a sărit toată comuna, oferindu-și căruțele și brațele de lucru.

La 4 Octomvrie a. c. cu mâncare de noapte clopotete sf. biserici au chemat pe credincioși ca să adune la primărie. Poporul adunat în număr deosebit de mare aștepta cu bucurie sfințirea terenului și punerea pietrii fundamentale a imponentei Case culturale și a primăriei.

În prezența d-lui prefect Victor Curuțiu, dl arhitect Iorga, dl învățător Secoșan și a autorităților comunale, în frunte cu harnicul primar dl Stefan Stoichescu, părințele Ioan Nicorescu a sfințit terenul și s'a pus piatra fundamentală a măreșului edificiu.

Pentru poporul din Jabăr, Casa culturală va fi organul și trâmbița de chemare, care neîncetat îl va chema la lumină, pace și înțelegere, iar primăria îi va indemnă la supunere și împlinirea datorințelor către stat și autoritățile țării, aducându-și mereu aminte de actualul Guvern, care guvernează cu fapta, nu cu vorbe și care ne-a dat spre fericirea noastră, pe fiul comunei, prefect dl Victor Curuțiu, a cărui ideile și dorințe a fost zidirea primăriei și a Casei culturale.

Când scriu aceste șire zidurile se apropie de acoperiș și inima tresaltă de bucurie, când vezi ridicându-se în mijlocul comunei o atât de frumoasă clădire cu un scop atât de sublim.

Adevărat o zi memorabilă pentru Jabăr. În fața acestui fapt împlinit exclam de bucurie: „Doamne întărește Casa aceasta!” Iar d-lul prefect, care ne-a făcut acest dar, dăruiește-l Doamne, multă sănătate, cu zile îndelungate!

Ioan Nicorescu
paroh ort. rom.

Sfințirea clopotelor și crucilor pentru turnurile bisericeii din Arad-Gai.

Duminecă în 4 Noemvrie l. c., credincioșii noștri din suburbul Arad Gai, au trăit momente de adevărată revelație sufletească. În această zi, bunul Dumnezeu și sacrificiile oamenilor de bine, în frunte cu părintele Ionescu, le-au ajutat să vadă înălțându-se pe cele trei turnuri ale bisericeii lor, trei cruci de metal aurite, cari în bătaia razelor de soare, vor vesti mărirea lui Dumnezeu și forța credinței ortodoxe pe aceste platuri. Tot atunci s'au ridicat în turnul cel mare 3 clopote cu sunet armonios, cari de acum înainte prin glasul lor duos, vor chema pe cei vii la sfintele slujbe, iar pe cei morți îi vor petrece la locul de odihnă veclnică.

Este știut că dela despărțirea românilor din Gai de sârbi, ei folosesc ca loc de închinare, capela românească dela reședința de vară a episcopiei noastre din Gai.

În anii trecuți și-au strâns materialul necesar pentru zidirea unei bisericeii încăpătoare și frumoasă în centrul comunei. Criza materială a secat și izvoarele lor de edificare. Acum în anul curent, Primăria orașului Arad în frunte cu dl Dr. Ursu președintele comisiei interimare, la îndemnul și stăruința P. S. Sale Episcopului Grigorie și a dlui Dr. Mărcuș Mihai, vicepreședintele camerei deputaților, le-a dat o sumă de bani, cu cari s'a terminat edificarea, s'a făcut acoperișul și s'au ridicat turnurile. Până la terminarea definitivă a acestui lăcaș de închinare românească, părintele Ionescu va trebui să stăruie cu zor la cei cu cădere a da ajutoarele necesare.

Sfințirea clopotelor și a crucilor s'a făcut într'un cadru sărbătoresc de P. S. Sa Episcopul Grigorie asistat de părintele consilier M. Păcățeanu, protopopul Aradului T. Vățianu, preotul locului Ionescu și alții.

Cu acest prilej, casele au fost arborate cu draperii și verdeață. Părintele Felea cu poporenii săi din Arad-Șega, au venit la bucuria celor din Gai cu procesiune și prapori. Au participat mulți intelectuali din Arad. La finea serviciului divin, P. S. Sa a rostit o amplă cuvântare, tratând cu competența Sa obicinuită, însemnătatea clopotelor și crucilor depe bisericeii, laudând familia Fericeanu și alți buni creștini cari au cumpărat clopotele și alte obiecte la noua biserică. A răspuns dl. Putici din Gai, mulțumind P. S. Sale pentru ostenele depuse spre ridicarea bisericeii lor. Într'o vorbire însuflețită părintele Ionescu, aduce mulțumiri tuturor celor ce au contribuit la ridicarea bisericeii din Gai, apelând la sentimentul de jertfă al bunilor români, să-l ajute să se termine ca să poată fi dată destinației sale sfinte noua biserică. — Seara s'a dat un concert cu program bogat în Arad-Gai.

INFORMAȚIUNI.

Hirotesire și hirotoniri. În ziua de 25 Oct. a. c. P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie a hirotesit întru protoprezbiter pentru tractul Giula (Ungaria) pe preotul Dimitrie Săbău din Giula.

În 19 Oct. a. c. P. S. Sa a hirotonit întru preof-capelan la parohia Voivodeni pe Ioan Ageu. În 20 Oct. a fost hirotonit ca preof-capelan la Șepreș Ioan Ștefănuț. În 25 Oct. a. c. a primit taina preoției Titeu Teodor pentru parohia Topla. În 25 Oct. a. c. a fost hirotonit întru diacon Grigorie Chichernea, în 31 Oct. întru diacon Vasile Luminos. În 5 Noemvrie a fost hirotonit preot pentru Giula (Ungaria) Gheorghe Negru.

Nr. 6879—1934

Apel

pentru împrumutul intern.

Statul român a hotărât să emită un împrumut intern pentru acoperirea nevoilor de înzestrare a țării în condițiuni extrem de avantajoase pentru subscriitor.

În împrejurările prin cari trecem este necesar, ca fiecare să contribuie în sfera lui de activitate la sprijinirea acestui împrumut, lămurind scopul și condițiile și îndemnând lumea să subscrie cât mai mult la el.

Ca îndrumător firesc al poporului din parohie, invităm pe fiecare preot, că atât prin vorbă cât și prin predică la sfârșitul slujbei religioase în zilele de sărbătoare, să îndemne pe enoriași să subscrie, lămurindu-le atât necesitatea împrumutului intern pentru satisfacerea intereselor vitale ale Statului, cât și avantajile cu totul excepționale pe cari acest împrumut le oferă subscriitorilor.

Rugăm totodată pe fiecare protopop și preot să organizeze o mișcare de subscriere printre enoriași subscriind cel dintâi, spre a servi ca exemplu.

Prefecții de județe vor avea grijă să trimită tuturor parohiilor afișele și materialul explicativ al condițiilor și foloaselor împrumutului. În caz că primăria va întârzia, preotul să binevoiască a le cere direct organelor administrative locale.

Arad, din ședința Consiliului eparhial de la 5 Noemvrie 1934.

† Grigorie.
Episcop.